

INSTRUKCJA

o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

OBJASNIENIA WSTĘPNE.

W rozumieniu niniejszej instrukcji:

Cudzoziemcem jest osoba fizyczna lub prawna, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, nie wyłączając zagranicznych oddziałów (filii, agentur, przedstawicielstw) przedsiębiorstw i instytucji krajowych. Nie uważa się za cudzoziemców przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych, handlowych itp., położonych na terytorium Polski, których zarządy lub właściciele mają miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, jak również znajdujących się w Polsce oddziałów (filii, agentur, przedstawicielstw) przedsiębiorstw i instytucji zagranicznych.

Zagranicznymi środkami płatniczymi są pieniądze zagraniczne i dewizy.

Pieniędźmi zagranicznymi są monety, banknoty oraz wszelkie znaki pieniężne, opiewające na obcą walutę.

Dewizami są: weksle, czek, asygnaty kase, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy oraz wszelkie inne należności, opiewające na walutę zagraniczną i platne zagranicą. Dokument platny zagranicą z konta zablokowanego przez zagraniczne władze dewizowe — nie jest dewizą w rozumieniu niniejszej instrukcji.

Towarem jest każdy przedmiot ruchomy, tak nowy jak i używany, bez względu na swe przeznaczenie.

Walutą eksportową jest należność od zagranicy za sprzedane zagranicą towary; zapłata tej należności powinna być umówiona tak, aby mogła nastąpić zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Transakcją zamienną jest transakcja, w której eksporter w zamian należności za wywieziony zagranicę towar otrzymuje inny towar z zagranicy.

Transakcją związaną jest transakcja, w której przywóz towaru z zagranicy uzależniony jest od wywozu innego towaru na podstawie zarządzenia właściwych władz.

Przez autonomię dewizową rozumie się prawo nadane generalnie danej organizacji lub instytucji przez Komisję Dewizową na używanie dewiz na cele określone w zezwoleniu Komisji Dewizowej.

Rachunkiem walutowym „E” jest konto firmy eksportującej zagranicę towary z surowca importowanego na ten cel, otwarte w banku dewizowym na podstawie specjalnego zezwolenia Komisji Dewizowej; firma, która uzyskała takie zezwolenie, ma prawo zatrzymać na rachunku walutowym „E”, na pokrycie kosztów eksportu i należności za importowane surowce, określony procent waluty eksportowej, resztę zaś musi sprzedawać bankowi dewizowemu w myśl ogólnie obowiązujących przepisów.

Bankiem dewizowym jest Bank Polski, Polska Kasa Rządowa w Gdańsku oraz wszystkie banki, którym uprawnienia banków dewizowych nadał Minister Skarbu.

Świadcstwem rozrachunkowym na wywóz jest dokument wydany przez upoważnioną do tego instytucję, a stwierdzający, że wywóz następuje w ramach układów rozrachunkowych.

Kompletem formularzy jest komplet obejmujący:

- a) zgłoszenie wywozowe (egz. I),
- b) zaświadczenie walutowe (egz. II),
- c) kopię zaświadczenia dla Urzędu Celnego (egz. III),
- d) kopię zgłoszenia wywozowego dla eksportera (egz. IV),
- e) potwierdzenie banku dewizowego (egz. V),
- f) rozliczenie transakcji eksportowej (egz. VI).

Instytucją — instytucją, upoważniona zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu do doręczania zaświadczeń walutowych.

A. WARUNKI DORĘCZANIA ZAŚWIADCZEN WALUTOWYCH.

Klauzula dewizowa w umowach eksportowych.

§ 1.

1) Zaświadczenie walutowe na wywóz towarów za granicę eksporter może otrzymać tylko wówczas, gdy należność za te towary ma być zapłaconą w zagranicznych środkach płatniczych otrzymanych z zagranicy, co powinno być zastrzeżone w umowach kupna-sprzedaży i fakturach; wyjątek od tej zasady jest przewidziany w § 2.

2) Eksporterzy, zawierając transakcję eksportową z odbiorcami, u których są zadłużeni z jakichkolwiek tytułów, są obowiązani upewnić się i zastrzec, że odbiorcy ich uregulują należności efektywnie, a nie skorzystają z możliwości zaliczenia wzajemnych należności; zaliczenie należności (kompensata) może nastąpić tylko za osobnym zezwoleniem Komisji Dewizowej lub w ramach przepisu § 2 pkt e).

§ 2.

Wyjątki od klauzuli dewizowej.

W następujących przypadkach eksporter może otrzymać zaświadczenie walutowe, pomimo zgłoszenia przez niego, iż należności za wywozony towar nie otrzyma w zagranicznych środkach płatniczych:

- a) gdy zapłata ma nastąpić w złotych z zagranicznych rachunków walutowych;
- b) gdy wywóz następuje w obrocie rozrachunkowym, nie kontrolowanym przy pomocy świadectw rozrachunkowych;
- c) gdy eksporter przedkłada pozwolenie Komisji Dewizowej na otrzymanie należności w złotych z konta zablokowanego;
- d) gdy — przy wywozie do obszaru W. M. Gdańska towarów kontrolowanych na granicy polsko-gdańskiej — eksporter zaznaczy w zgłoszeniu wywozowym, że towar jest przeznaczony na konsumpcję wewnętrzną w Gdańsku; w tym przypadku eksporter jest obowiązany dopilnować, aby Izba Handlu Zagranicznego w Gdańsku w terminie do 6 miesięcy zawiadomiła P. I. R. o zużyciu tego towaru na wewnętrznym rynku gdańskim;
- e) gdy eksporter przedkłada zezwolenie Komisji Obrótu Towarowego na dokonanie wymiennej transakcji (towar za towar) i zobowiązuje się w zgłoszeniu wywozowym przedstawić Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu w określonym terminie kwit celny przywozowy oraz kopię pozwolenia przywozu (kopia dla banku dewizowego), celem udowodnienia dokonania importu i uczynienia odpowiedniej wzmianki na wymienionych dokumentach;
- f) gdy eksporter dostarcza towar na statki polskie na ich zaopatrzenie, a należność za ten towar otrzyma w złotych, co obowiązany jest udowodnić zamówieniem polskiej linii żeglujowej, lub potwierdzeniem pisemnym kapitana statku;
- g) gdy eksporter wysyła towar do polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych, a zapłatę otrzymuje w złotych w kraju, co obowiązany jest udowodnić zamówieniem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ambasady, Poselstwa, Konsulatu lub potwierdzeniem tych instytucji;
- h) gdy eksporter zgłasza wywóz za granicę za zaliczeniem kolejowym (kasa kolejowa zawiadania P. I. R. o wypłacie złotych

462.

UCHWAŁA

KOMISJI OBROTU TOWAROWEGO

z dnia 20 listopada 1937 r.

w sprawie instrukcji o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

Na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 2 ust. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z Wolnym Miastem Gdańskiem (Dz. Ust. R. P. Nr 36, poz. 279), rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 37, poz. 285) oraz art. 2 ust. 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 listopada 1936 r. o Polskim Instytucie Rozrachunkowym (Dz. Ust. R. P. Nr 84, poz. 582) Komisja Obrótu Towarowego postanawia, co następuje:

Celem wykonania przepisów § 1 i 2 rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. o kontroli wywozu towarów za granicę i do Wolnego Miasta Gdańska (Dz. Ust. R. P. Nr 37, poz. 285) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem z dnia 16 czerwca 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 46, poz. 338) Komisja Obrótu Towarowego wprowadza z dniem 1 stycznia 1938 r. dołączoną do niniejszej uchwały instrukcję o doręczaniu zaświadczeń walutowych na wywóz towarów za granicę i do W. M. Gdańska, obowiązkach eksporterów, oraz kontroli wpływu i rozliczeń waluty eksportowej.

Przewodniczący Komisji:

(—) *M. Sokolowski.*

Zastępca Przewodniczącego Komisji:

(—) *Jastrzębowski.*

Członek Komisji:

(—) *Cz. Bobrowski.*

Członek Komisji:

(—) *Adam Mantel.*

Sekretarz Generalny Komisji:

(—) *S. Sadowski.*

z tytułu wysyłki towaru za zaliczeniem, podając w odpowiednim wykazie Nr zaświadczenia walutowego, którego wyplata dotyczyła; wywóz do obszaru W. M. Gdańska towarów kontrolowanych na granicy polsko-gdańskiej za zaliczeniem kolejowym, o ile te towary nie są przeznaczone na konsumpcję gdańską, — jest dopuszczalny tylko w tym przypadku, gdy odbiorca towaru w Gdańsku zaoferuje równowartość zaliczenia w dewizach Polskiej Kasie Rządowej w Gdańsku;

- i) gdy eksporter zgłasza wywóz towaru za granicę za pobraniem pocztowym, zobowiązując się złożyć w P. I. R. odcinek dla odbiorcy przekazu, na którym urząd pocztowy wpisze numer zaświadczenia walutowego; ograniczenia co do wysyłki za zaliczeniem do Gdańska, zawarte w p. h), stosuje się analogicznie;
- j) gdy eksporter zgłasza wywóz towaru płatnego międzynarodowym przekazem pocztowym, zobowiązując się do przedłożenia odnośnego odcinka przekazu bankowi dewizowemu w celu uzyskania potwierdzenia na egz. V (§ 11).

§ 3.

1) Jeżeli eksporterem jest cudzoziemiec (w rozumieniu przepisów dewizowych), to zaświadczenie walutowe może otrzymać pod warunkiem, że przedstawi dolny odcinek egz. V nabytego poprzednio kompletu zaświadczenia walutowego, na którym bank dewizowy potwierdził, że eksporter:

- a) albo zaoferował do skupu zagraniczne środki płatnicze przywiezione lub otrzymane z zagranicy, albo
- b) należność za eksport została pokryta z zagranicznego rachunku wolnego, albo
- c) otrzymał zezwolenie Komisji Dewizowej na inny sposób pokrycia należności za eksport (np. z konta zablokowanego).

2) W przypadku, gdy cudzoziemiec przywiózł ze sobą zagraniczne środki płatnicze i posiada na to „zaświadczenie o przywozie pieniędzy i walorów”, wydane przez graniczne władze celne lub skarbowe (o czym te władze umieszczają wzmiankę w paszporcie) i część tych środków używa na zapłacenie eksportu, wówczas bank dewizowy powinien przed potwierdzeniem skupu dewiz na egz. V umieścić na „zaświadczeniu o przywozie pieniędzy i walorów” odpowiednią wzmiankę w tym celu, aby cudzoziemiec nie mógł wywieźć z powrotem na podstawie tego „zaświadczenia” całej przywiezionej kwoty.

3) Firmy gdańskie mogą otrzymywać zaświadczenia walutowe na ogólnych warunkach ustanowionych dla firm mających siedzibę w kraju.

Wywóz do krajów, z którymi obrót podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych.

§ 4.

Zaświadczenie walutowe na wywóz do krajów, do których wywóz podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych, może być doręczone tylko w tym przypadku, gdy eksporter w zgłoszeniu wywozowym:

- a) zadeklaruje, iż należność za wywóz będzie pokryta w zagranicznych środkach płatniczych, otrzymanych z zagranicy, lub w formie wyplaty z zagranicznego rachunku wolnego, oraz
- b) zrzeknie się prawa otrzymania zapłaty w drodze rozrachunku.

Wywóz w odprawie warunkowej.

§ 5.

1) Zaświadczenie walutowe na wywóz w odprawie warunkowej może być wydane pod warunkiem, że eksporter zobowiąże się na zgłoszeniu wywozowym przywieźć wywożony towar z powrotem i przedstawić kwit celny przywozowy.

2) Przy powrotnym wywozie za granicę towarów zagranicznych uszlachetnionych w Polsce (obróć uszlachetniający czynny) w zaświadczeniu walutowym może być zadeklarowana, jako wartość towaru, tylko kwota dewiz, przypadająca za uszlachetnienie; w tym przypadku eksporter powinien okazać kwit odprawy warunkowej przywozowej towaru uszlachetnionego, na dowód, iż za przywieziony towar dewizy nie były przekazane za granicę. W innych przypadkach powrotne go wywozu towarów uszlachetnionych, jako wartość towaru, którą eksporter obowiązuje się zaoferować do skupu, należy wskazać rzeczywistą wartość uszlachetnionego (gotowego) towaru.

3) W zaświadczeniach walutowych, doręczonych na wywóz towarów naprawionych w kraju

(powrotny wywóz w obrocie reparacyjnym czynnym) jako wartość towaru powinna być wskazana należność przypadająca za naprawę.

Wysyłka za granicę pod tytułem darmym i zwrotu towarów zagranicznych.

§ 6.

1) Zaświadczenie walutowe na wysyłkę pod tytułem darmym i zwrot towarów zagranicznych doręcza Polski Instytut Rozrachunkowy i jego delegaci.

2) Instytucja, w zakresie swoich uprawnień, może doręczyć zaświadczenie walutowe na przedmioty wysyłane za granicę przez firmy eksportujące jako zwroty próbek, wzory, reklamy i t. p., o ile nie ma podejrzenia co do bezpłatnego charakteru wysyłki.

Wypełnienie zgłoszeń wywozowych.

§ 7.

1) Celem otrzymania zaświadczenia walutowego, eksporter powinien zgłosić wywóz przez wypełnienie kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego, wykonanych nakładem Komisji Obrotu Towarowego i zaopatrzonych w numer kolejny.

2) Przy wypełnianiu zgłoszenia wywozowego eksporter jest obowiązany przestrzegać w szczególności następujących przepisów:

- a) rubryki zgłoszenia wywozowego powinny być wypełnione czytelnie (o ile możności pismem maszynowym), stosownie do wskazań podanych w formularzu;
- b) nazwa towaru powinna być dokładnie określona w rubryce 2-iej z podaniem gatunku, tak, aby dane te pozwoliły na zorientowanie się co do ceny; jeżeli przesyłka składa się z różnych gatunków towaru, wówczas eksporter powinien dołączyć do zgłoszenia wywozowego specyfikację lub fakturę, wymieniającą dokładnie gatunki towaru, z podaniem ilości i ceny poszczególnego gatunku; w tym przypadku eksporter powinien wypisać w zgłoszeniu nazw gatunków z dodatkiem „według specyfikacji”.

c) w rubryce 4 (Wartość według faktury) eksporter powinien podać całą wartość brutto wywozonego towaru, wymieniając wyraźnie warunki transakcji (np. loco, franko, f. o. b., c. i. l.). Za wartość brutto uważa się sumę, którą odbiorca zagraniczny powinien postawić do dyspozycji eksportera, choćby część tej sumy od razu była zużytkowana za granicą na koszty przewozu, składowego itp.; wartość ta zatem obejmuje cenę towaru oraz koszty uboczne, jak koszty przewozu itd., poniesione przez eksportera. O ile eksporter otrzymał zaliczkę na eksport, zaliczkę tej nie należy potrącać z wartości faktury. Wskazanie ceny jednostkowej towaru (część pierwsza rubryki 4 zgłoszenia) jest w zasadzie obowiązkowe. W wyjątkowych przypadkach, za zgodą instytucji doręczającej, cena jednostkowa może nie być wskazana w zgłoszeniu wywozowym, np. przy wywozie towarów różnych gatunków (patrz p. b);

d) w rubryce 5 (Umówiony termin płatności) eksporter powinien podać co najmniej miesiąc, w którym zapłata ma nastąpić; w razie wysyłki towaru na skład, eksporter powinien podać, zamiast terminu umówionego, przewidywany termin zapłaty;

e) jeżeli eksporter nie może w chwili wysyłania towaru podać wartości brutto i kraju przeznaczenia z tego powodu, że towar jest wysyłany na skład, wówczas powinien podać przewidywaną sumę brutto wpływu za eksport, a ponadto w rubryce 7 (Kraj przeznaczenia) powinien umieścić wzmiankę: „Na skład do . . . . .”;

f) eksporter, który wysłał towar do kraju rozrachunkowego, do którego wywóz nie podlega kontroli przy pomocy świadectw rozrachunkowych, a należność za towar ma otrzymać z konta clearingowego w kraju, powinien w rubryce 6 (Sposób i waluta zapłaty) podać: „W rozrachunku przez . . . . .”, wymieniając instytucję rozrachunkową;

g) w razie wysyłki zagranicę pod tytułem darmym, należy w rubryce „Wartość” podać wartość orientacyjną wywozonego przedmiotu, a w rubryce 6-iej uczynić wzmiankę: „Bez zapłaty”.

3) Eksporter (lub instytucja doręczająca) powinien umieszczać w zaświadczeniu walutowym Nr serii (instytucji) i Nr konta eksportera (nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy i podany eksporterowi do wiadomości przez instytucję do-

raczącą). Dane te należy wypisywać czytelnie w ten sposób, że po numerze serii następuje Nr konta, tak, aby obydwie numeracje były przez przebitkę widoczne na wszystkich sześciu egzemplarzach kompletu formularzy (patrz: Objasnienia wstępne).

4) O wszelkich zmianach danych, dotyczących treści zgłoszenia wywozowego, zaszyfrowanego doręczeniu zaświadczenia walutowego, eksporter obowiązany jest zawiadomić Polski Instytut Rozrachunkowy lub instytucję (patrz § 14) w momencie rozliczania należności za wywieziony towar.

Doręczanie zaświadczeń walutowych.

§ 8.

1) Instytucje, upoważnione zarządzeniami Ministra Przemysłu i Handlu do doręczania zaświadczeń walutowych, są obowiązane przed doręczeniem zaświadczenia walutowego sprawdzić, czy zgłoszenie wywozowe zostało należycie wypełnione i czy treść zgłoszenia odpowiada przepisom §§ 1 — 7.

Ponadto instytucje mają obowiązek sprawdzić, czy cena, termin płatności, sposób zapłaty itp., podane w zgłoszeniu wywozowym, odpowiadają warunkom sprzedaży danego artykułu na rynku zagranicznym lub zgadzają się z umową wówczas, gdy warunki umowne odbiegają od normalnych warunków sprzedaży i czy różnice między warunkami normalnymi a umownymi jest uzasadniona.

2) Przed doręczeniem zaświadczenia walutowego instytucja wymieniona w ust. 1 powinna sprawdzić drogą wylegitymowania tożsamość i miejsce zamieszkania eksportera, o ile okoliczności te nie są znane instytucji.

3) W razie wątpliwości, co do podanych w zgłoszeniu wywozowym warunków sprzedaży, instytucja wymieniona w ust. 1 może zażądać od eksportera przedstawienia umowy lub faktury oraz ewentualnie innych dokumentów, celem sprawdzenia tych warunków.

4) W razie stwierdzenia, iż zgłoszenie wywozowe nie odpowiada warunkom §§ 1—7, lub gdy eksporter odmawia udzielenia wyjaśnień, bądź okazania dokumentów, instytucja powinna odmówić doręczenia zaświadczenia walutowego; od decyzji odmownej eksporterowi służy prawo odwołania się do Komisji Obrotu Towarowego za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

5) Wszelkie poprawki w zgłoszeniu wywozowym powinny być uskutecznione przez przekreślenie pierwotnego tekstu i wypisanie nowego, a ponadto powinny być omówione i potwierdzone na zgłoszeniu wywozowym przez eksportera, a na zaświadczeniu walutowym przez instytucję doręczającą.

6) Po sprawdzeniu zgłoszenia wywozowego instytucja wymieniona w ust. 1 zaopatrjuje zaświadczenie walutowe w datę wydania, pieczęć instytucji i podpis osoby upoważnionej do podpisywania i doręcza zaświadczenie walutowe eksporterowi.

Doręczanie zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco.

§ 9.

1) Gdy warunki eksportu tego wymagają, instytucje upoważnione do doręczania zaświadczeń walutowych mogą doręczać eksporterom, zasługującym w zupełności na zaufanie, zaświadczenia walutowe podpisane in blanco, pod warunkiem, że eksporter złoży pisemne zobowiązanie:

a) przestrzegania przepisów niniejszej instrukcji w brzmieniu każdorazowo obowiązującym, a w szczególności przepisów §§ 1—7;

b) przesyłania instytucji wypełnionych i podpisanych zgłoszeń wywozowych niezwłocznie po wysłaniu lub złożeniu zaświadczeń walutowych do odprawy celnej;

c) zwrócenia niez użytých zaświadczeń walutowych niezwłocznie po upływie ich ważności, oraz na każdorazowe żądanie instytucji lub Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

2) Przed doręczeniem zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco na kompletach formularzy powinny być wypisane: nazwisko lub firma oraz adres eksportera, numer konta eksportera, numer serii i data doręczenia zaświadczenia walutowego.

3) Instytucje, które doręczają zaświadczenia walutowe podpisane in blanco, powinny prowadzić osobną ewidencję zaświadczeń wydanych in blanco, w której należy notować: nazwiska eksporterów, numery zaświadczeń wydanych, datę wydania oraz numery zaświadczeń wykorzystanych i zwróconych.

4) Doręczanie cudzoziemcom (§ 3 ust. 1—3) zaświadczeń walutowych podpisanych in blanco nie jest dozwolone.

B. KONTROLA WPŁYWU WALUTY EKSPORTOWEJ.

Obowiązki eksporterów.

§ 10.

1) Eksporter obowiązany jest zaoferować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu, niezwłocznie po otrzymaniu, całą należność za sprzedane za granicę towary, bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności. Wszelkie potrącenia z tej należności są dozwolone tylko w ramach zezwoleń generalnych lub indywidualnych Komisji Dewizowej.

2) Celem udowodnienia zaoferowania do skupu należności za sprzedany za granicę towar eksporter jest obowiązany:

- uzyskać potwierdzenie banku dewizowego w sposób przewidziany w § 11 niniejszej instrukcji;
- dokonać rozliczenia transakcji eksportowej i potrącenia z należności za sprzedany towar w sposób przewidziany w § 12 niniejszej instrukcji;
- na żądanie instytucji powołanych do kontroli wpływu waluty eksportowej (§ 14) okazywać wszelkie księgi i dokumenty oraz udzielać żądanych wyjaśnień.

Potwierdzanie skupu waluty eksportowej.

§ 11.

1) Potwierdzenie zaoferowania do skupu należności lub zaliczki na poczet należności za sprzedane za granicę towary powinno być uskutecznione na egz. V kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego.

2) Obowiązek uzyskania potwierdzenia na egz. V istnieje również wówczas:

- gdy eksporter otrzymuje należność w złotych w przypadkach przewidzianych w § 2 pkt a), b), c), j);
- gdy eksporter na podstawie generalnego lub indywidualnego zezwolenia Komisji Dewizowej otrzymuje za granicę zagraniczne środki płatnicze odprowadza na specjalny rachunek walutowy (autonomia dewizowa, rachunek walutowy „E” — patrz: Objasnienia wstępne).

3) Potwierdzenie wpływu waluty eksportowej z za granicy przez bank dewizowy powinno nastąpić z reguły na tym egz. V kompletu formularzy, który posiada ten sam numer, co zaświadczenie walutowe (egz. II).

4) Jeżeli eksporter otrzymuje należność z zagranicy ratami za towar wywieziony na podstawie jednego zaświadczenia walutowego, wówczas bank potwierdza skup każdej raty na oddzielnym egz. V, na którym należy podać Nr zaświadczenia walutowego, którego wpływ dotyczy, oraz Nr serii i konta (jak w ust. 3).

5) W przypadku, gdy eksporter dostarcza do banku walutę z wywozu bez zaświadczeń walutowych, wówczas na oddzielnym egz. V powinien podać Nr rejestracyjny lub inny Nr. który pozwoli Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu utożsamić wpływ z dokonanym wywozem (np. Nr świadectwa rozrachunkowego łamany przez nazwę kraju — przy dostarczaniu do banku dewiz za koszty przewozu do kraju rozrachunkowego).

6) Eksporter, który otrzymuje należność z zagranicy jednorazowo za wywozy dokonane na podstawie szeregu zaświadczeń walutowych, może uzyskać potwierdzenie zaoferowania do skupu całego wpływu na jednym egz. V, zaopatrując go w Nr serii i konta (patrz ust. 3).

7) Za zgodą instytucji (§ 14) eksporter może uzyskiwać od banku dewizowego potwierdzenie wpływu waluty eksportowej za okres miesięczny (kalendarzowy). Potwierdzenia banku dewizowego wydane eksporterowi za okres miesięczny powinny wymieniać numer konta eksportera nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy oraz rodzaj waluty eksportowej, jak np. dewizy, złote z zagranicznych rachunków wolnych itd., według wzoru ustalonego w porozumieniu z Polskim Instytutem Rozrachunkowym. Jeżeli eksporter ma prawo uzyskać potwierdzenie okresowe o wpływie należności, które podlegają kontroli kilku instytucji, wówczas powinien żądać potwierdzenia okresowego oddzielnie dla sum odpowiadających wywozowi kontrolowanemu przez poszczególne instytucje. Banki dewizowe mogą wystawiać tylko raz potwierdzenia okresowe, obejmujące całość waluty eksportowej, która wpłynie w danym okresie miesięcznym, nie mogą natomiast w przypadku wystawienia potwierdzenia okresowego potwierdzać wpływu na egz. V części lub całości waluty, objętej potwierdzeniem okresowym.

8) Eksporter, który nie może dostarczyć waluty w terminie wymienionym w zgłoszeniu wy-

wozowym, powinien niezwłocznie zawiadomić Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucję (§ 14) o przyczynach zwłoki, podając przewidywane nowe terminy odprowadzenia waluty, a dowody uzasadniające zwłokę zachować dla kontroli Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wzgl. instytucji (§ 14) lub przestać je na żądanie.

Eksporterzy, którym Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucja zezwoliła na rozliczanie należności eksportowych za okresy miesięczne (stosownie do przepisów § 12 ust. 3), mogą zawiadamić Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucję o prolongację terminu zapłaty i jej przyczynach na rozliczeniu miesięcznym. Polski Instytut Rozrachunkowy wzgl. instytucja może uznać dowody uzasadniające niemożność dostarczenia waluty za niewystarczające i utrzymać w mocy pierwotny termin zapłaty należności eksportowej. W razie stwierdzenia przez instytucję, iż eksporter, pomimo utrzymania przez instytucję pierwotnego terminu zapłaty, nie odprowadził do skupu waluty eksportowej, jest ona obowiązana zawiadomić o tym niezwłocznie Polski Instytut Rozrachunkowy.

Rozliczanie transakcji eksportowych.

§ 12.

1) Eksporterzy są obowiązani dokonać rozliczenia transakcji i potrąceń z należności za sprzedany towar według wzoru dołączonego do kompletu formularzy zgłoszenia wywozowego. Rozliczenie może obejmować należność za wywóz dokonany na podstawie bądź jednego zaświadczenia walutowego, bądź szeregu zaświadczeń, których numery powinny być w rozliczeniu wyszczególnione;

2) Rozliczenie powinno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu obrachunku z odbiorcą zagranicznym.

3) Za zgodą Polskiego Instytutu Rozrachunkowego lub instytucji (§ 14) eksporter może rozliczać należności eksportowe za okresy miesięczne (okresy kalendarzowe), podając do 10-go każdego następnego miesiąca:

- numery zaświadczeń walutowych, objętych rozliczeniem miesięcznym,
- wysokość wpływów, które na podstawie faktury, umów itp. powinny wpłynąć w rozliczonym okresie;
- wysokość wpływów waluty eksportowej potwierdzonej przez bank dewizowy za rozliczany okres;
- potrącenia z waluty eksportowej;
- wy tłumaczenie różnicy pomiędzy przewidywanymi wpływami a walutą potwierdzoną przez banki dewizowe i potrąceniami, t. j. podanie sumy, która zalega jeszcze z rozliczenia okresu u odbiorców zagranicznych (wyjaśnienia).

Formę tego rozliczenia i jego dokładną treść ustali Polski Instytut Rozrachunkowy.

4) Eksporterzy powinni ze starannością dobrego kupca przechowywać dokumenty stwierdzające potrącenia z waluty eksportowej (frachty, rozliczenia prowizyjne, rachunki za składowe, kwity ubezpieczeniowe itp.), a na żądanie powinni je przesłać do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wzgl. instytucji (§ 14).

5) Rozliczenia przewidziane w niniejszym paragrafie eksporterzy są obowiązani przesyłać do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego. W przypadku powierzenia kontroli rozliczeń waluty eksportowej instytucji doręczającej zaświadczenia walutowe (§ 14), eksporter powinien rozliczenia przesyłać do tej instytucji, jeżeli zaświadczenia walutowe, które są objęte rozliczeniem, zostały mu doręczone przez tę instytucję.

Zaliczki.

§ 13.

1) Zaliczki na eksport jeszcze nie dokonany eksporter obowiązany jest niezwłocznie po otrzymaniu zaoferować do skupu i uzyskać potwierdzenie na egz. V bez numeru zaświadczenia walutowego. W tym przypadku eksporter powinien wypisać na tym egz. V nr serii organizacji, od której ma otrzymać zaświadczenie walutowe, numer swego konta, nadany przez Polski Instytut Rozrachunkowy i podany eksporterowi do wiadomości przez instytucję doręczającą, oraz umieścić wzmiankę: „Zaliczka na eksport nie dokonany”.

2) Jeżeli eksporter za zgodą instytucji może uzyskiwać potwierdzenie wpływu waluty eksportowej za okres miesięczny (w myśl przepisów § 11 ust. 7), wówczas skup zaliczek otrzymanych na eksport nie dokonany powinien być potwierdzony przez bank dewizowy nie na egz. V, lecz na potwierdzeniu okresowym z zaznaczeniem, że dane wpływy stanowią zaliczki na eksport nie dokonany.

3) Rozliczenie zaliczek powinno nastąpić niezwłocznie po dokonaniu eksportu i obrachunku z odbiorcą zagranicznym w myśl przepisów § 12.

INSTYTUCJE UPOWAŻNIONE DO WYKONYWANIA KONTROLI WPŁYWU I ROZLICZEŃ WALUTY EKSPORTOWEJ.

§ 14.

1) Polski Instytut Rozrachunkowy prowadzi kontrolę wpływu waluty eksportowej i rozliczeń eksporterów.

2) Polski Instytut Rozrachunkowy upoważniony jest do badania ksiąg instytucji oraz poszczególnych eksporterów, jak również dokumentów i wszelkich materiałów odnoszących się do transakcji eksportowych. Kontrolę tę Polski Instytut Rozrachunkowy wykonywać może przez delegowane przez siebie osoby.

3) Na zlecenie Komisji Obrót Towarowy Polski Instytut Rozrachunkowy może przy wykonywaniu czynności kontrolnych korzystać z usług instytucji doręczających zaświadczenia walutowe. W takim przypadku wszelkie dowody i rozliczenia (§ 12) powinien eksporter składać na żądanie danej instytucji. Nie zwalnia to jednak eksportera od obowiązku okazania dokumentów Polskiemu Instytutowi Rozrachunkowemu na jego żądanie.

4) Instytucja, która podjęła się wykonywania czynności z zakresu kontroli wpływu waluty eksportowej, bada, czy suma należności otrzymanej z zagranicy oraz złożone rozliczenia należności, zawierające potrącenia (np. wydatki zagraniczne, bonifikaty, manca itp.) odpowiadają warunkom sprzedaży, zwyczajom handlowym — lub wynikają z innych okoliczności faktycznych.

5) Instytucja może zastosować sankcje, wyrażające się w odmowie doręczania zaświadczeń walutowych w stosunku do eksportera, który — po uprzednim wyznaczeniu odpowiedniego terminu przez instytucję — odmawia udzielenia wyjaśnień i okazania dokumentów, koniecznych dla wykonania kontroli wpływu waluty eksportowej. Instytucja powinna natychmiast zawiadomić za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego Komisję Obrót Towarowy o wstrzymaniu doręczania zaświadczeń walutowych. Ostateczna decyzja o odmowie doręczania zaświadczeń walutowych firmom eksportowym należy do Komisji Obrót Towarowy.

C. OPŁATY K. O. T.

§ 15.

1) Instytucje pobierają opłaty na rzecz Komisji Obrót Towarowy w wysokości określonej w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 stycznia 1937 r. (Monitor Polski nr 21, poz. 33).

2) Z reguły pobiera się opłatę za komplet formularzy zgłoszenia wywozowego: Komplet, którego pierwsza strona ma kolor różowy, dotyczy przesyłek o wartości nie przekraczającej zł 200.— oraz przesyłek drzewa opałowego, przy których opłata wynosi zł 0.50. Komplet, którego pierwsza strona ma kolor zielony, dotyczy wszystkich innych przesyłek, przy których opłata wynosi 1 zł.

3) W sprawie kompletów formularzy instytucja winna korespondować z Polskim Instytutem Rozrachunkowym, który te druki rozsyła.

4) Instytucja otrzymując formularze z Polskiego Instytutu Rozrachunkowego powinna z góry wpłacić całą należność za te druki na rachunek Komisji Obrót Towarowy w P. K. O. nr 200, zawiadamiając ją o tym i zaznaczając na odwrocie odcinka P. K. O., iż zapłata dotyczy kompletów formularzy zgłoszeń wywozowych.

5) O ile na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu istnieje, po stwierdzeniu wagi dokonanego wywozu, przyczyna do pobrania wyższej kwoty niż gr 50 lub 1 zł, należy pobrać odpowiednią dopłatę.

6) Instytucja pobiera dopłaty w gotówce i wpłaca je co miesiąc na konto Komisji Obrót Towarowy, zaznaczając jednocześnie na odwrocie odcinka P. K. O., iż wpłata dotyczy dopłat na rzecz Komisji Obrót Towarowy.

7) Na podstawie specjalnego zezwolenia Komisji Obrót Towarowy eksporterzy, którzy otrzymują zaświadczenia walutowe w instytucji, mogą uiszczać dopłatę bezpośrednio na konto Komisji Obrót Towarowy w P. K. O. nr 260, zaznaczając na odwrocie blankietu P. K. O., jaki jest tytuł wpłaty, oraz wymieniając nazwę instytucji która doręczyła zaświadczenie (o ile możliwości wymieniając także numery zaświadczeń walutowych, których wpłata dotyczy).

8) Komisja Obrót Towarowy może umówić się z instytucją doręczającą zaświadczenia walutowe co do innego sposobu pobierania opłat za zaświadczenia walutowe, w ramach przepisów zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 22 stycznia 1937 r. w sprawie przyjmowania zgłoszeń

wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych (Monitor Polski nr 21, poz. 33).

9) W razie zwrotu uszkodzonych lub wypełnionych a niez użytých kompletów formularzy, można otrzymać wzamian nowe.

D. PRZEPISY PORZĄDKOWE.

§ 16.

Z końcem każdego miesiąca instytucja przesyła do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego wszystkie zgłoszenia wywozowe, złożone przez eksporterów w związku z doręczeniem zaświadczeń walutowych, dołączając jednocześnie wykaz numerów tych zgłoszeń. Nie dotyczy to tych instytucyj, które na podstawie upoważnienia Polskiego Instytutu Rozrachunkowego będą prowadziły całkowitą kontrolę rozliczeń waluty eksportowej (§ 14).